

Informasjon om NAFO Opplærings situasjon for innvandrere i Norge

---

Herning, 27. mars 2006

Sissel Persen

Sigrun Aamodt

Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring

Nafo s mandat

- Bidra til at Strategiplanen implementeres i alle fylker og kommuner
- Styrke kompetansen i opplæringen av minoritetsspråklige barn, ungdom, voksne
- Utvikle inkluderende, flerkulturelle læringsfellesskap, gjennom veiledning, kurs og nettverksbygging

NAFOs medarbeidere

Bak: Marit Gjervan, Fred Carlo Andersen, Sigrun Aamodt, Liv Bøyesen

Midten: Elisabeth Futsæther Solberg, Sunil Loona

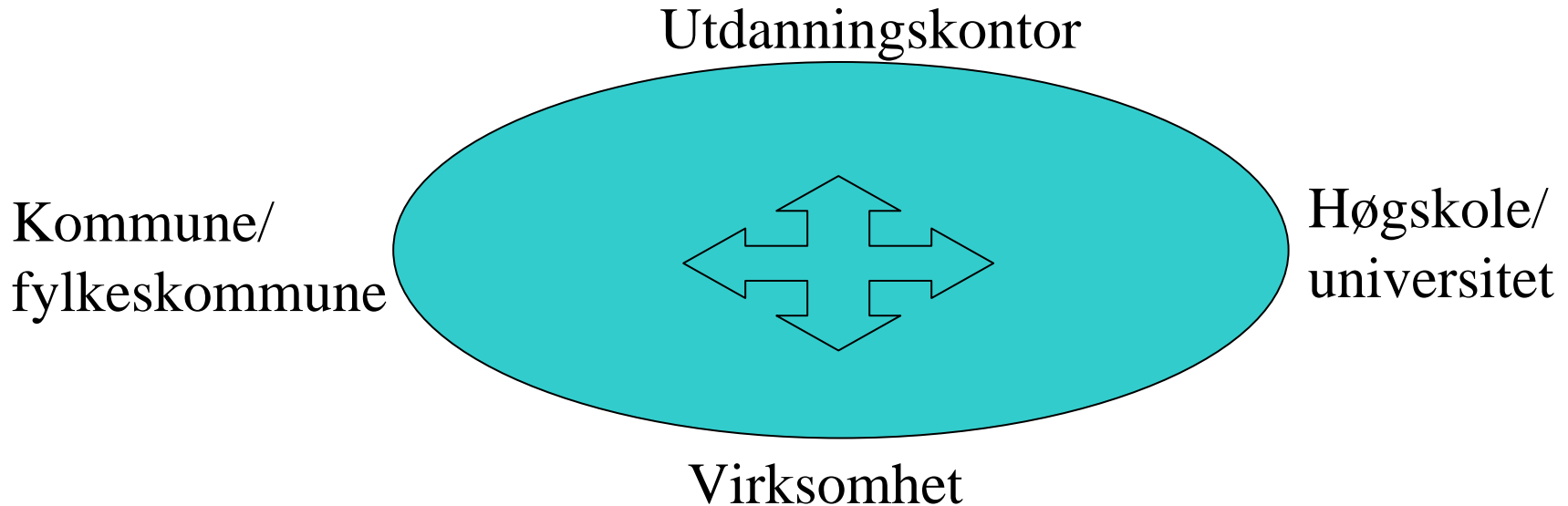
Foran: Turid Mangerud, An-Magritt Hauge, Vibeke Larsen, Anne Lise Arnesen

Ikke tilstede: Sissel Persen, Gro Standnes

Strategi

- Etterutdanning
  - Nettverksbygging
  - Rådgivning og veiledning
  - Dokumentasjon / informasjon
- NAFOs implementeringsstrategi

Virksomheter som deltar fra Norge

- Kristiansand voksenopplæringscenter (Sørlandet)
- Nygård skole i Bergen (Vestlandet)
- Ålesund voksenopplæringscenter (Vestlandet)
- Voksenopplæringa i Tromsø (Nord – Norge)

Likeverdig utdanning i praksis! Strategi for bedre læring og større deltakelse av språklige minoriteter i barnehage, skole og utdanning 2004 - 2009.

- Bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder
- Bedre skoleprestasjonene til minoritetsspråklige elever
- Øke andelen blant minoritetsspråklige elever og lærlinger som påbegynner og fullfører videregående opplæring
- Øke andelen av minoritetsspråklige studenter i høyere utdanning
- Bedre norskferdighetene til minoritetsspråklige voksne

Den flerkulturelle skolen beskrevet i Strategiplanen

" .... Er kjennetegnet ved et personale som ser på det kulturelle og språklige mangfoldet blant elever, foreldre og lærere som normaltilstand og bygger på dette i sin skoleutvikling." (UFD 2003:9)

- Inkludering
- Like muligheter til faglig og sosial vekst
- Synliggjøring av kultur og språk
- Gjenkjennelse og anerkjennelse
- Mangfold og ulikhet er normen
- *Likeverd* fremfor *likhet*
- Ikke benytte begreper som *vi* og *de*

Noen tiltak

Tiltak 4: Utprøving av ulike modeller for særskilt språkopplæring

- Familielæring
- Språkopplæring i barnehage og skole
- Samarbeid innen ulike nivå og på tvers av etater

○ Tiltak 19: Økt deltakelse i skolen av foreldre med innvandrerbakgrunn

- Håndbok om foreldresamarbeid, et resultat av et treårig prosjekt.
- Toårig FUG-prosjekt i fire kommuner: "Minoritetsspråklige foreldre en ressurs i barnas opplæring."

Tiltak fortsetter

- Tiltak 25: Ungdom med svak grunnskoleopplæring fra hjemlandet og kort botid i Norge
  - Pilotprosjekt for utprøving av opplæringsmodell
  - Kartlegging av skoletilbud til gruppen 16-20 åringer med mangelfull skolebakgrunn
  - Utarbeiding av verktøy for kartlegging av skolebakgrunn
- Tiltak 36: Årlige konferanser
  - 1. og 2. juni i Tromsø:
Mangfold gjennom inkludering og deltakelse i oppvekst og utdanning
- Tiltak 39: Internasjonalt samarbeid
  - Nordisk samarbeide mellom UC2, Nationellt Centrum og NAFO. Kurs for lærere som underviser voksne med traumer og psykososiale problemer, Herning 27. - 31. mars

Introduksjonsloven og introduksjonsprogram

- Loven trådte i kraft 1. sept 2005, og gir visse grupper innvandrere en individuell rett og plikt til opplæring. Personer som omfattes av loven:
  - Flyktninger med politisk asyl
  - Overføringsflyktninger med innreisetillatelse
  - Personer med opphold på humanitært grunnlag
  - Personer som blir familiegjenforent
  - Øvre aldersgrense for rett og plikt til deltakelse er 55 år, nedre aldersgrense er 18 år
  - Ordningen begrenses til nyankomne innvandrere
  - Programmet tilbys til dem som har behov for grunnleggende kvalifisering

Introduksjonsprogram fortsetter

- Kommunen forplikter seg til å gi individuelt tilrettelagte opplæringsprogram og knytte disse til utbetaling av introduksjonsstønad
- Introduksjonsprogram skal ha som mål å gi grunnleggende ferdigheter i norsk, grunnleggende innsikt i norsk samfunnsliv
- Fulltidsprogram:
  - Aktiviteter uten forberedelse: 37 ½ t pr uke
  - Opplæringstiltak med krav til stor egenaktivitet: 30 t/u
- Introduksjonsprogrammet kan gi en mulighet til å virke helsefremmende
- Individuell plan utarbeides i samarbeid mellom deltaker og den ansvarlige for kvalifiseringen

Retten og plikten til norskopplæring

- Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere er forankret i introduksjonsloven. Rett og plikt til deltakelse i norsk- og samfunnskunnskapsopplæring beskrives i § 17:
"Formålet med å lovfeste en egen ordning med opplæring i norsk og samfunnskunnskap for innvandrere er å styrke innvandrernes forutsetninger for å kunne delta aktivt i arbeids- og samfunnslivet. Evnen til å kunne bruke språket skriftlig og muntlig er en av de viktigste forutsetningene for å kunne delta i samfunnet."
- Rett og plikt til å delta i opplæring i 300 timer. (250 t norsk og 50 t samfunnskunnskap)
- Knyttet til retten om å søke permanent oppholdstillatelse
- Inntil 2700 timer ekstra ved behov

Ny læreplan med krav om individuell plan

- Alle skal ha en individuell plan for norskopplæringen.
- Skolen og lærerne er ansvarlige for planen.
- Denne planen danner grunnlag for å søke om flere timer utover 300 t. Det er læreren som gir kommunen råd.
- Det er viktig at deltakeren selv er aktivt med i utformingen av planen.
  - Hva kreves?
  - Hvor lang tid tar det?
  - Hvilke arbeidsmåter?
- For deltakere i introduksjonsprogram må den individuelle planen for norskopplæringen samordnes med programdeltakerens individuelle plan.

Samfunnskunnskap

- Planen for samfunnskunnskap er ikke målstyrt.
- Det er ikke et fast pensum, men sju obligatoriske emner.
- Opplæringen må ta utgangspunkt i deltakernes forutsetninger, sosiale bakgrunn og lokale tilhørighet.
- Samfunnskunnskap er fremdeles en integrert del av norskopplæringen.

Behandling av traumer og psykososiale problemer

- NAKMI – Nasjonalt kompetansesenter for minoritetshelse, Ullevål sykehus, Oslo
- Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress – NKVTS
- Kompetansemiljøer i 5 regioner
  - Oslo
  - Kristiansand
  - Bergen
  - Trondheim
  - Tromsø

Forskning

- Sveass og Berg: "Det hainnle om å leve..." Tiltak for å bedre psykisk helse for beboere i asylmottak. SINTEF
- Pushpa Kanagaratnam: Subjective and Objective Correlates of Posttraumatic Stress in Immigrants/Refugees Exposed to Political Violence. UiB
- Behandling og rehabilitering av traumatiske flyktninger – under utvikling NKVTS
- FOU-katalog NKVTS

Litt om hva som skjer i kommunene

- Tilrettelegging på skolene
  - "Oppmerksomhet"
  - Kompetanseheving
  - Organisering
- Samarbeid i kommunen
  - Flyktningkontor
  - Helsesøster
  - Skole